

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 9 marca 2023 r.

ZP-NKWR.431.2.5.2023.EM

Pani
Renata Talarek
Dyrektor
Zespołu Placówek Opiekuńczo –
Wychowawczych „Dziecięcy Dom”
Placówka Nr II we Wrocławiu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 27, 30 i 31 stycznia 2023 roku na podstawie art. 122 z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, Emilia Molska – Kaźmierczak – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu kontrolerów i Grzegorz Kownacki – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” Placówce Nr II we Wrocławiu przy ul. Parkowej 2/2, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „POW”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej, przestrzegania praw dziecka oraz zgodności zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 grudnia 2022 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na I półrocze 2023 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2022 roku do dnia 27 stycznia 2023 roku funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Renata Talarek, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów ustawy. Charakter nieprawidłowości miał wpływ na funkcjonowanie jednostki, w tym obniżenie standardu realizowanych przez nią zadań.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 2. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, obserwacji uczestniczącej dzieci, rozmowy z wychowankiem, dokumentacji z akt osobowych potwierdzających kwalifikacje zawodowe, a także pisemnych oświadczeń złożonych przez Panią Renatę Talarek.

Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” Placówka Nr II we Wrocławiu przy ul. Parkowej 2/2 jest placówką opiekuńczo – wychowawczą łączącą zadania typu socjalizacyjnego i interwencyjnego prowadzoną przez Miasto Wrocław. Placówka działa na podstawie decyzji nr PS-IS.9423.33.2013 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 3 września 2013 r. (z późn. zm.). Placówka zabezpiecza 14 miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych. *(dowód: akta kontroli str. 20-25, 145)*

Na podstawie przedłożonej ewidencji stwierdzono, że w dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w Placówce przebywało 13. dzieci. Każde dziecko w pieczy zastępczej umieszczono na podstawie orzeczenia sądowego. Analizując wydane orzeczenia sądowe stwierdzono, że :

- dla 10. dzieci wskazano instytucjonalną pieczę zastępczą,
- dla 1. dziecka wskazano rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą,
- dla 2. wskazano pieczę zastępczą.

Wszyscy wychowankowie byli w wieku poniżej 10. roku życia. Z orzeczeń sądu i zgromadzonej dokumentacji wynikała konieczność umieszczenia ich w instytucjonalnej pieczy zastępczej z uwagi na wystąpienie szczególnych okoliczności, głównie dotyczących stanu zdrowia. W kontrolowanym okresie nie wystąpiła sytuacja w postaci przyjęcia kolejnego dziecka w myśl art. 95 ust. 3a ustawy. W poszczególnych miesiącach 2022 roku objętych postępowaniem kontrolnym limit miejsc w Placówce był przekraczany. Sytuacja taka miała miejsce w maju, czerwcu, lipcu, październiku oraz listopadzie. Jedynie w lipcu przekroczenie limitu miejsc wynikało z interwencyjnego przyjęcia dzieci do POW. Przekraczanie limitu miejsc w Placówce stanowi nieprawidłowość.

(dowód: akta kontroli str. 26-74, 145- 148)

Zadaniem POW określonym w art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy oraz art. 100 ust. 3 ustawy jest umożliwienie kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej oraz podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny. Spełnienie przez Placówkę przepisu prawa w tym zakresie realizowano przez umożliwienie odwiedzin w Placówce. Odbywały się one w oparciu o „Regulamin odwiedzin” oraz według ustalonego harmonogramu. Dla każdego dziecka prowadzono kartę odwiedzin, w której odnotowywano kontakty dziecka z odwiedzającym. W okresie objętym kontrolą siedemnaścioro dzieci opuściło Placówkę: 2. powróciło do rodzin biologicznych (jednak 1. ponownie zostało umieszczone w pieczy zastępczej), 3. zostało przeniesionych do innych placówek opiekuńczo – wychowawczych, pięcioro dzieci umieszczono w rodzinie preadopcyjnej, 1. umieszczono w domu pomocy społecznej, 1. w rodzinie zastępczej spokrewnionej, 1. w niezawodowej rodzinie zastępczej, oraz 3. w rodzinnym domu dziecka.

(dowód: akta kontroli str. 74-85, 151)

Placówka organizowała i dokonywała oceny sytuacji dziecka zgodnie z art. 136, art. 137 i art. 138 ustawy. Na podstawie udostępnionej dokumentacji stwierdzono, że w badanym okresie odbyły się cztery zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, zwane dalej „zespołem”, tj. 6 marca 2022 roku, 31 maja 2022 roku, 31 sierpnia 2022 roku oraz 30 listopada 2022 roku. W skład zespołu wchodziły osoby, o których mowa w art. 137 ust. 1 ustawy oraz przedstawiciele sądu właściwego ze względu na miejsce położenia placówki. Zapraszając rodziców do udziału w posiedzeniu zespołu wskazane jest wykorzystywanie również innych kanałów komunikacji poza stosowanym wywieszaniem informacji na tablicy ogłoszeń w budynku głównym Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych. Zespół dokonywał oceny sytuacji każdego wychowanka we wskazanych w ustawie obszarach i terminach, a następnie formułował na piśmie wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce i przysyłał do sądu. Ww. wnioski zostały przekazane 23 marca 2022 roku, 13 czerwca 2022 roku, 21 września 2022 roku, 27 października 2022 roku oraz 11 stycznia 2023 roku.

(dowód: akta kontroli str. 86-132, 138, 149, 153, 155)

W myśl § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720), zwanego dalej „rozporządzeniem”, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej albo do regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej sporządza się diagnozę psychofizyczną dziecka. W trakcie postępowania kontrolnego ustalono, że dla każdego wychowanka z grupy stanowiącej próbę kontrolną sporządzono przedmiotowy dokument, z wyjątkiem wychowanków M. B. i Z. P, dla których została ona

przygotowana po opracowaniu planu pomocy. Stanowi to nieprawidłowość, gdyż narusza wymóg niezwłoczności i kolejności sporządzania dokumentów, o których mowa powyżej. Diagnoza psychofizyczna była aktualizowana w sytuacji uzasadniającej taką potrzebę.

Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia wychowawca kierujący procesem wychowawczym, we współpracy z asystentem rodziny lub przedstawicielem podmiotu organizującego pracę z rodziną w gminie pochodzenia dziecka, opracowuje plan pomocy dziecku, zwany dalej „planem”. Plan, poza dwoma przypadkami wyżej wymienionymi, opracowano niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej i na jej podstawie oraz dokumentacji przekazanej do Placówki wraz ze skierowaniem, analizy wszelkich posiadanych informacji na temat dziecka oraz oceny efektów pracy z jego rodziną, prowadzonej przez podmiot organizujący pracę z rodziną dziecka (w sytuacji gdy rodzina korzystała z powyższej formy wsparcia). Przestrzegano przepisu § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w zakresie obowiązku określenia w planie celu pracy z dzieckiem, uwzględniającego powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej lub rodzinie zastępczej albo przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. Dla dzieci z grupy kontrolnej celem pracy był powrót do rodziny biologicznej lub umieszczenie w rodzinie zastępczej. W planach określono cele i działania krótko i długoterminowe, uwzględniając wskazania, o których mowa w § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia. Plany modyfikowano nie rzadziej niż co pół roku.

(dowód: akta kontroli str. 133-134)

Dla każdego dziecka prowadzone były karty pobytu zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Analizie poddano karty za miesiąc czerwiec, wrzesień i grudzień 2022 roku.

(dowód: akta kontroli str. 135-136)

W myśl § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w placówce opiekuńczo – wychowawczej dla każdego dziecka prowadzi się arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych. Przestrzegano przepisu dotyczącego prowadzenia dla każdego dziecka arkusza badań i obserwacji psychologicznych. Wyłącznie dla jednego dziecka z grupy kontrolnej będącego w wieku szkolnym prowadzono arkusz badań i obserwacji pedagogicznych. Należy przestrzegać przepisu § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia wskazującego, że przedmiotowy dokument prowadzi się dla każdego dziecka. Dla każdego wychowanka Placówki przedłożono kartę udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa oraz kartę udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga.

(dowód: akta kontroli str. 137)

Przestrzegano przepisu art. 100 ust. 4 ustawy dotyczącego zgłaszania informacji do ośrodka adopcyjnego o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. *(dowód: akta kontroli str.26)*

Dyrektor oświadczył, że w okresie objętym kontrolą w Placówce nie było wychowanków, których dotyczyłby obowiązek przygotowania dokumentacji związanej z usamodzielnieniem. *(dowód: akta kontroli str. 139)*

Przestrzegano przepisu § 12 ust. 2 rozporządzenia dotyczącego prowadzenia i dokumentowania opieki nocnej w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Powyższe ustalono na podstawie wpisów zawartych w „Zeszycie raportów” oraz oświadczenia dyrektora. Badając obszar opieki nocnej w wybranym okresie stwierdzono, że w dniach 12, 23, 25 i 27 maja 2022 roku sprawowała ją samodzielnie osoba zatrudniona na stanowisku starsza pomoc wychowawcy. Każdorazowo należy pamiętać, że opiekę nad dziećmi sprawują osoby wskazane w ustawie i rozporządzeniu jako osoby pracujące z dziećmi. Ustawodawca w art. 98 ust. 1 ustawy wskazał katalog osób pracujących z dziećmi oraz jakie muszą mieć kwalifikacje. Odnosząc się do pełnienia opieki w godzinach nocnych, zgodnie z § 11 ust. 2 rozporządzenia w placówce opiekuńczo – wychowawczej, sprawuje ją co najmniej 1. osoba pracująca z dzieckiem. Wobec powyższego samodzielne pełnienie opieki w porze nocnej przez osobę zatrudnioną na stanowisku starsza pomoc wychowawcy uznaje się za nieprawidłowość. Nadmienia się także, że osoba zatrudniona na stanowisku opiekuna dziecięcego mająca wykształcenie w zawodzie pielęgniarki może sprawować opiekę nad dziećmi. Natomiast sytuacje sprawowania opieki nad dziećmi przez osobę zatrudnioną na stanowisku pielęgniarki są niedopuszczalne w świetle przepisów prawa, bowiem jak podano wyżej, opiekę sprawować mogą wyłącznie osoby wskazane przez ustawodawcę w katalogu osób pracujących z dziećmi. *(dowód: akta kontroli str.139-144, 151-152, 153)*

W Placówce prowadzono ewidencję zgodnie z §17 ust. 5 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 145)

Zgodnie ze złożonym oświadczeniem dyrektora w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły zdarzenia w postaci nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka w Placówce. W związku z powyższym Dyrektor Placówki nie przeprowadzał postępowania wyjaśniającego i nie powiadamiał wymaganych służb. *(dowód: akta kontroli str.139)*

Ocenę zgodności zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami dokonano na podstawie przedłożonych kopii dokumentów oraz pisemnych oświadczeń i zaświadczeń, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 – 4 ustawy. Osoby pracujące z dziećmi miały kwalifikacje zgodne z art. 98 ust. 1 ustawy oraz złożyły wymagane oświadczenia i zaświadczenia. Kwalifikacje dyrektora zostały poddane ocenie podczas kontroli

realizowanej w grudniu 2021 roku. Potwierdziła one spełnienie wymagań, o których mowa w art. 97 ust. 3 ustawy. *(dowód: akta kontroli str. 158-159)*

Przeprowadzono obserwację uczestniczącą dzieci w czasie zabawy oraz rozmowę z jednym wychowankiem w wieku szkolnym oraz oględziny obiektu. Opiekę nad obecnymi dziećmi sprawowały dwie osoby. Dzieci pozostawały w bliskim kontakcie z opiekunami, miały do dyspozycji zabawki. Kilkoro wychowanków interesowało się obecnością nieznanych im osób, tj. inspektorów, podchodziło i inicjowało kontakt. Chłopiec w wieku szkolnym chętnie opowiadał o pobycie w Placówce i nauce szkolnej, prezentował zabawki oraz pokazywał przybory szkolne. Dzieci były pogodne, eksplorowały otoczenie, reagowały na słowa opiekunów i pozostawały z nimi w kontakcie. W trakcie pobytu w Placówce i obserwacji grupy nie stwierdzono zastrzeżeń w zakresie przestrzegania praw dziecka. Przestrzegano przepisu § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia dotyczącego zapewnienia dziecku powyżej 5 roku życia kwoty pieniężnej do własnego dysponowania. Spełnienie rzeczzonego wymogu realizowano w stosunku do dwojga uprawnionych wychowanków.

(dowód: akta kontroli str. 151, 157)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” Placówce Nr II we Wrocławiu przy ul. Parkowej 2/2 stwierdzono nieprawidłowości:

1. Przekraczanie dopuszczalnego limitu miejsc.
2. W dwóch przypadkach po przyjęciu dziecka do Placówki nie sporządzono niezwłocznie jego diagnozy psychofizycznej.
3. W dwóch przypadkach plan pomocy dziecku opracowano przed sporządzeniem diagnozy psychofizycznej dziecka.
4. Tylko dla jednego dziecka prowadzono arkusz badań i obserwacji pedagogicznych.
5. Jednostkowo w godzinach nocnych opiekę sprawowała osoba zatrudniona na stanowisku starsza pomoc wychowawcy.

Wobec powyższego wydaje się zalecenie pokontrolne:

- 1) Przestrzegać limitu miejsc w zakresie liczby dzieci umieszczonych w Placówce.

Podstawa prawna: art. 95 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) oraz decyzja Wojewody Dolnośląskiego PS-IS.9423.33.2013 z dnia 3 września 2013 r. (z późn. zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 2) Sporządzać diagnozę psychofizyczną dziecka niezwłocznie po jego przyjęciu do placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Podstawa prawna: § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 3) Opracowywać plan pomocy na podstawie diagnozy, o której mowa w § 14 rozporządzenia.

Podstawa prawna: § 15 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 4) Prowadzić arkusz badań i obserwacji pedagogicznych dla każdego dziecka.

Podstawa prawna: § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 5) W godzinach nocnych każdorazowo zapewniać dzieciom opiekę sprawowaną przez co najmniej 1. osobę pracującą z dzieckiem.

Podstawa prawna: § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720).

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.).

Proszę w terminie do dnia **30 kwietnia 2023 roku** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

.....
(członek zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej
.....
(kierownik jednostki kontrolującej)